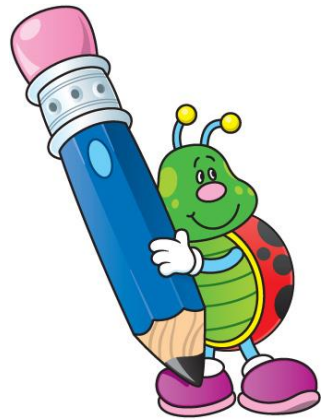

VILNIAUS R. SUDERVĖS MARIANO ZDZIECHOVSKIO PAGRINDINĖ MOKYKLA

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

**Sudervė
2015**

PRITARTA
Vilniaus rajono savivaldybės tarybos
2015 m. spalio 9 d.
sprendimu Nr. T3-404

PRITARTA
Vilniaus r. Sudervės
Mariano Zdziechovskio
pagrindinės mokyklos
tarybos posėdžio 2015 m. rugsėjo 24 d.
protokolu Nr. 5-4

PATVIRTINTA
Vilniaus r. Sudervės
Mariano Zdziechovskio
pagrindinės mokyklos direktoriaus
2015 m. spalio 2 d.
įsakymu. Nr. 1-36

BENDROSIOS NUOSTATOS

Įstaigos pavadinimas: Vilniaus r. Sudervės Mariano Zdziechovskio pagrindinė mokykla.

Adresas: M. Zdziechovskio g. 1., Sudervės k., Sudervės sen. LT - 14201, Vilniaus r.

Tel. / faks.: (8 5) 249 02 37, El. paštas: rastine@smz.lt

Teisinė forma: biudžetinė įstaiga.

Mokyklos steigėjas: Vilniaus rajono savivaldybė, identifikavimo kodas 111104987, LT-09318, Rinktinės g. 50, Vilnius.

Mokyklos grupė: bendrojo lavinimo mokykla.

Mokyklos tipas: pagrindinė mokykla.

Mokymo kalba: lenkų.

Pagrindinė veiklos rūšis: švietimas.

Mokyklos švietimo veiklos rūšys: ikimokyklinis, priešmokyklinis, pradinis, pagrindinis ugdymas.

Įstaigos veiklą reglamentuoja steigėjo teisiniai dokumentai, mokyklos nuostatai, darbo tvarkos taisyklės, strateginis planas bei kiti teisiniai dokumentai.

Tėvų lūkesčiai, susiję su vaiko ugdymu: jiems labai svarbu, kad būtų sudarytos geros ugdymosi sąlygos, kad būtų ugdomi specialieji vaiko gebėjimai ir teikiama specialistų pagalba.

Programa orientuota į vaiko poreikių tenkinimą: poreikį žaisti, judėti, kurti, pažinti, eksperimentuoti, bendrauti su bendraamžiais, kalbėti gimtąja kalba, pažinti Sudervės seniūnijos apylinkes ir jos žmones, sužinoti apie savo krašto etnines vertybes.

Pedagogų kvalifikacija. Įstaigos pedagogai – rūpestingi žmonės, gebantys skirti dėmesį kiekvienam vaikui, pripažįsta vaiko kultūrą kaip vertybę. Trys pedagogės turi darbo patirties, o dvi dar studijuoja ikimokyklinio ugdymo specialybę. Įstaiga yra besimokanti organizacija, jos veikla nuolat vertinama, tobulinama.

Pedagogai glaudžiai bendradarbiauja su tėvais, organizuoja vakarones, bendruomenės šventes. Tėvai aktyviai dalyvauja ugdymo procese.

Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais. Bendradarbiaujama su ugdytinių šeimomis, mokyklos partneriais, Sudervės seniūnija, Vilniaus r. savivaldybės centrinės bibliotekos filialu Sudervėje.

Sociokultūrinė aplinka. Mokyklą supa labai graži gamta, kur mūsų ugdytiniai turi galimybę pajusti natūralų aplinkos grožį, stebėti gamtoje vykstančius įvairius reiškinius, mokosi mylėti, puoselėti ir saugoti gamtą. Aplinkos, kurioje vaikai auga ir bręsta, reikšmė yra didžiulė.

Įstaigoje sukurta estetiška, nuolat keičiama ugdomoji aplinka, skatinanti vaiką žaisti, eksperimentuoti, kurti, sportuoti. Ji palanki perimti tautos kultūros pagrindus, papročius ir tradicijas.

IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) PRINCIPAI

Humaniškumo-demokratiškumo principas – gerbti vaiką kaip asmenybę, garantuoti jam teisę gyventi ir elgtis pagal prigimtį bei asmeninę patirtį. Suteikti laisvę ir teisę rinktis, išreiškiant savo norus, poreikius, pageidavimus, sumanymus, kūrybiškumą;

Sveikatingumo-individualumo principas – laiduoti saugią aplinką, ugdyti nuostatą savarankiškai laikytis asmens higienos, pratinti saugoti savo ir kitų fizinę bei psichinę sveikatą, švarinti aplinką, saugiai jaustis ir elgtis artimiausioje aplinkoje. Kiekvieną vaiką vertinti kaip individualybę, unikalų ir nepakartojamą. Organizuoti ugdomąjį procesą, atsižvelgiant į vaiko sveikatą, galimybes, turimą patirtį, pomėgius, brandos ypatybes;

Integralumo-atsinaujinimo principas – sudaryti sąlygas skirtingų kompetencijų integracijai į įvairias ugdymo(-si) sritis. Išvelgti kiekvieno vaiko maksimalių galimybių ir gebėjimų ribas ir garantuoti tolesnę sėkmingą jų plėtotę;

Socialinio-kultūrinio kryptingumo - įvairovės principas – ugdymosi turinį orientuoti į vaiko gyvenimui ir ugdymui(-si) reikalingų socialinių, kultūrinių gebėjimų plėtrą. Ugdyme taikyti formų įvairovę, sudaryti sąlygas plėtoti gebėjimus ir kompetencijas.

Tęstinumo principas – laiduoti kokybiškai tinkamą perėjimą nuo ugdymo(-si) šeimoje prie ugdymosi ikimokyklinėje įstaigoje, o vėliau – prie ugdymo(-si) priešmokyklinėje grupėje. Sudaryti nenutrūkstamo ugdomojo proceso prielaidas vaikui pereinant iš vieno amžiaus raidos tarpsnio į kitą;

TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį vadovaujantis raidos dėsniumais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su bendraamžiais ir suaugusiais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

- Plėtoti vaiko individualias fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, pažinti ir išreikšti save.
- Bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir vaikais, mokytis spręsti kasdienes problemas, atsižvelgti į savo ir kitų ketinimus, veiksmų pasekmes.
- Dalyvauti ir kūrybiškai išreikšti save šeimos, ugdymo įstaigos ir vietos bendruomenės gyvenime.
- Mokytis pažinti ir veikti: žaisti, kelti klausimus, tyrinėti, rinktis veiklos būdus ir priemones, samprotauti apie tai, ko išmoko, numatyti tolesnės veiklos žingsnius.

UGDYMO(SI) METODAI IR PRIEMONĖS

Žaidimas – pagrindinis ugdymo(-si) metodas, padedantis išdėstyti nagrinėjamą temą, ją plėtoti.

Žodinis metodas – suteikia galimybę perduoti informaciją, panaudoti grožinę literatūrą.

Vaizdinis metodas – stebėjimų metu, išvykų metu formuojami vaizdiniai apie supančio pasaulio objektus ir reiškinius.

Praktinis metodas – įvairių priemonių panaudojimas vaikų veiklai, darbas, kompiuterinių technologijų panaudojimas, vaikams padeda pažinti ir suprasti juos supančią aplinką.

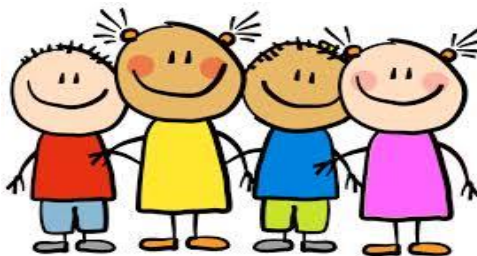
Kūrybinis metodas - sudaro sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas, ieškoti problemų sprendimo būdų, ugdyti pastabumą.

Projektinis metodas – padeda formuoti įvairesnį ugdymo procesą ir spręsti iškilusias problemas.

Programos įgyvendinimui reikalingos priemonės: ugdymo procesui reikalinga literatūra (programinė, informacinė, mokslo populiarioji, vaikų, klasikinė, metodinė, grožinė literatūra, kultūros, švietėjiški ir mokslo populiarinimo periodiniai leidiniai); daiktai, medžiagos ir įranga (darbo, kūrybos, vaizdinės priemonės, gaubliai, kompiuteriai, kompiuterių įranga, žaislai, stalo žaidimai, molbertai, ir kita); kanceliarinės, sporto inventorius, muzikos instrumentai, muzikiniai įrašai; vaikiški baldai; baldai, reikalingi mokymo priemonėms laikyti.

UGDYMO(SI) TURINYS

Ikimokyklinio ugdymo programa parengta vadovaujantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“ pagal 18 vaiko ugdymosi pasiekimų sričių. Jos apima visus svarbiausius vaiko pasiekimus, kuriuos sudaro pamatą socialinės, sveikatos, pažinimo, komunikavimo, meninei kompetencijoms ugdyti. Sričių visuma laiduoja sėkmingą vaiko asmenybės ugdymąsi. Ugdomoji veikla pagrįsta žaidimu, nes žaidimas – pagrindinis ugdymo(-si) metodas. Ankstyvojo amžiaus ugdymo(-si) turinys sudarytas remiantis gyvenimo įgūdžiais. Ikimokyklinio amžiaus ugdymo(-si) programa sudaryta pagal vaikų amžių ir ugdytinas kompetencijas, o planuojant ugdymo(-si) turinį atsižvelgiama į mokyklos veiklos programą.

VAIKŲ UGDYMOSI KOMPETENCIJOS

SOCIALINĖ KOMPETENCIJA

Socialinė kompetencija – bendrauti ir bendradarbiauti, suvokiant save ir kitus, savo vietą bendruomenėje.

Uždaviniai:

- geriau pažinti save ir kitus žmones;
- suprasti socialinius bei kultūros reiškinius;
- tobulinti bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius;
- gebėti spręsti kasdienes problemas bei įveikti sunkumus.

Savivoka ir savigarba	
Ypatingas dėmesys skiriamas ikimokyklinuko savivokos ir savigarbos ugdymui(si) – tiksliam savo jausmų, interesų, vertybių ir teigiamų asmeninių ypatybių vertinimui. Tik teisingai save įsivertinant susiformuoja pasitikėjimo savimi jausmas.	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
- Kalba pirmuoju asmeniu „aš“. - Pasako kas jis yra – berniukas ar mergaitė. - Pavadina 5-6 kūno dalis. - Didžiuojasi tuo, ką turi ir gali padaryti.	- Įvardija savo norus, jausmus, savybes, gebėjimus. - Save vertina teigiamai. - Atpažįsta kitų palankumo ir nepalankumo jam ženklus.
Vaiko veiksmas	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
- piešia „Mano namas“, „Aš“; - apžiūrinėja savo ir draugų šeimos nuotraukas; - kartu su auklėtoja suklijuoja suplyšusias knygutes; - žaidžia žaidimą „Žmogaus kūno dalys“; - žaidžia emocinį intelekto žaidimą „Linksmas - liūdnas“.	- kartu su tėveliais kuria „Šeimos šūki“, „Šeimos herbą“; - ruošia kartu su auklėtoja grupės talentų lentą „Ką gerai moka ir geba mūsų draugai“ (prie savo nuotraukos paveikslėliais pažymi, ką kiekvienas geba geriausiai); - įsivertina savo elgesį naudodamas „Gerų poelgių kraitelę“ (pagamintos simbolinės kortelės „Mandagus“, „Paslaugus“, „Geras žaidimų draugas“ ir pan.); - kuria plakatus: „Mano tėčio ir mamos darbai“, „Aš jau moku ir galiu...“ ir pan.; - kartu su auklėtoja leidžia grupės, darželio laikraštukus tėveliams; - klausosi liaudies pasakas, kuriose aiškiai skiriamas gėris ir blogis.
Emocijų suvokimas ir raiška	
Ikimokykliniame amžiuje būdingas užslėptas nepasitikėjimas, susikaustymas, kuris dažnai atsiranda dėl vaikų grupėje prisiimtų stereotipinių vaidmenų (pavyzdžiui, vienas vaikas visada – lyderis, kitas – vykdytojas, vienas – viską mokantis, kitas – ne). Todėl vaiko emocijų ugdymasis pradedamas nuo laisvos būsenos atsiradimo – nuo buvimo pačiu savimi. Tik turint šios būsenos pagrindus, siekiama, kad ikimokyklinukai sąmoningai suvoktų emocijas, jas galėtų įvardinti, o prireikus tam tikroje veikloje (pvz. vaidyboje) galėtų emocijas sukelti, įsijausti ir išreikšti.	

Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Pradedama naudoti emocijų raiškos žodelius. - Atranda savus emocijų raiškos būdus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Apibūdina jausmus sukėlusias situacijas ir priežastis. - Išreiškia jausmus tinkamais būdais – neskaudindamas kitų.
Vaiko veikseną	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - veido išraiška parodo „aš piktas/aš linksmas“; - apžiūrinėja emocijas paveikslėliuose ir bando įvardinti; - lesina paukštelius ir kartu su auklėtoja gamina paukšteliams lesyklėles; - žaidžia žaidimą „Meškiukui skauda“. 	<ul style="list-style-type: none"> - kūno išraiška pavaizduoja jausmus (vaidyba); - žaidžia žaidimą „Papasakok be žodžių“; - dėlioja simbolines nuotaikų korteles; - klausosi vaikų balsų įrašų, iš kurių sprendžia, kokios jie nuotaikos: linksmi, liūdni, pikti, ramūs ir pan.; - sudeda siužetus (geri ir blogi poelgiai) iš 2 – 4 paveikslėlių; - prieš veidrođį žaidžia mimikos žaidimus – įvardina emocijas; - dalyvauja gerumo akcijose.
Savireguliacija ir savikontrolė	
<p>Savireguliacija ir savikontrolė suvokiama kaip ikimokyklinuko savitvarda – savo jausmų kontrolė valdant stresą; savo impulsų tvardymas, išsvermingumas susidūrus su sunkumais; tinkama emocijų raiška; asmeninių tikslų išskėlimas ir tikslingas jų siekimas.</p>	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Bando kontroliuoti savo elgesį. - Išbando savo interesų gynimo ir konfliktų sprendimo būdus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Savarankiškai laikosi tvarkos ir žaidimų taisyklių. - Bando konfliktus spėsti taikiai. - Sutelkia dėmesį klausymui, stebėjimui, veiklai tiek, kiek sužadintas susidomėjimas. - Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio jį provokuojančiose situacijose.
Vaiko veikseną	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - žaidžia žaidimą „Diena – naktis“ (pojūčiai užmerktomis ir atmerktomis akimis); - apkabina, paglosto draugą, kai jam liūdna; - dalyvauja ne tik grupės, bet ir užgrupinėje veikloje (muzika, dailė, sportas); - žaidžia nusiramavimo žaidimą „Pagalvok“. 	<ul style="list-style-type: none"> - dalyvauja probleminiuose pokalbiuose (pvz. „Ką daryti, kai supyksti?“, „Norai ir jų valdymas“ ir t.t.); - kartu su auklėtoja kuria grupės elgesio taisykles; - žaidžia „Taikos ratelį“; - sprendžia probleminius klausimus: „Ar geras žodis sušildo?“, „Kaip suderinti savo ir draugo norus?“ ir pan.
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	
<p>Nuo pat pirmų gyvenimo metų vaikas bendrauja su žmonėmis: su suaugusiais ir vaikais. Suaugusieji ir vaikai jam padeda patenkinti biologines, psichines, emocines, visuomenines reikmes, jiems tarpininkaujant jis sužino apie pasaulį, iš jų perima reagavimo būdą, pažiūras, įgyja įgūdžių, įvairiausias patirties. Todėl ikimokykliniame amžiuje didelis vaidmuo tenka vaiko ir suaugusiųjų, bendraamžių tarpusavio santykiams, kurių metu vaikas mokosi gerbti ir vertinti kitus žmones. Šie susiformavę vaiko gebėjimai turi teigiamus pagrindus tolimesniame gyvenimo etape – užaugę lengviau pritampa prie kolektyvo, kuriame stengiasi įgyvendinti vaikystėje jiems įdiegtas socialinio elgesio taisykles.</p>	

Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Lengviau atsiskiria nuo tėvų ar globėjų. - Ramiai stebi nepažįstamus žmones. - Žaidžia greta arba trumpai su draugu. - Audringai reiškia teises į savo daiktą. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stengiasi laikytis susitarimų. - Bando tinkamu būdu išsakyti priešišką nei suaugusiojo nuomonę. - Rodo iniciatyvą bendrauti ir bendradarbiauti su kitais vaikais. - Turi draugą.
Vaiko veiksmas	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - svečiuojasi kitoje grupėje; - priima svečius grupėje; - dalyvauja pramogose, šventėse, išvykose; - stato su draugu vieną bokštą; - su auklėtoja ir draugais žaidžia siužetinius žaidimus: „Namai“, „Kelionė“ ir pan.; - atsineša žaislą iš namų ir dalinasi su draugu. 	<ul style="list-style-type: none"> - klausosi patarlių ir priežodžių, bando suprasti jų prasmę; - kuria savo grupės taisykles; - žaidžia kolektyvinius žaidimus; - padeda auklėtojai grupės žaislų tvarkyme; - kuria „Draugystė“ plakatą; - piešia geriausio draugo portretą; - žaidžia stalo žaidimus: „Šaškės“, „Kas pirmas pasieks finišą?“ ir pan. - dalyvauja prevenciniame projekte „Be patyčių“.

PAŽINIMO KOMPETENCIJA

Pažinimo kompetencija – pažinimo poreikio tenkinimas, intelekto, emocijų, valios ir kūrybinių galių lavinimas.

Uždaviniai:

- padėti vaikui pažinti pasaulį, jį stebint, tyrinėjant;
- palaikyti ir skatinti natūralų domėjimąsi savimi ir aplinkiniu pasauliu.

Aplinkos pažinimas	
<p>Ikimokykliniame amžiuje aplinkos pažinimas - tai vaiko savęs pažinimas (savo kūno; jausmų ir svajonių pasaulis; savo gebėjimai; ryšiai su kitais žmonėmis), įgytas supratimas apie įvairias pasaulio sritis – artimiausią daiktinę, socialinę ir kultūrinę namų bei grupės aplinką (daiktus, žmones, jų gyvenimo būdą, kultūros reiškinius, techniką ir technologijas), gimtinę, Tėvynę; gamtą (gyvybę, gamtos objektus ir reiškinius, dangaus kūnus), žemę, jos paviršių, laiko tėkmę. Ypatingas dėmesys skiriamas, kad vaikas tobulintų jau turimus aplinkos pažinimo būdus ir išbandytų naujus.</p>	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Atpažįsta ir įvardina artimiausios aplinkos daiktus. - Orientuojasi savo grupės aplinkoje. - Žino savo, šeimos narių vardus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Žino svarbią asmeninę informaciją. - Domisi suaugusio žmogaus gyvenimu, jo darbais. - Žino tradicines šventes. - Žino savo šalies ir sostinės pavadinimą. - Atranda ir mokosi naudotis buities prietaisais, skaitmeninių technologijų galimybėmis. - Pastebi aiškiai matomus skirtumus ir panašumus tarp gyvūnų ir augalų. - Žino apie naminių gyvūnų naudą žmogui. - Mokosi rūšiuoti atliekas.

Vaiko veikiena	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - stebi save ir draugus veidrodyje; - augina „daržą“ ir stebi augalo gyvenimo etapus: dygimą, augimą, žydėjimą, sėklų brandinimą, nunikimą; - žaidžia žaidimus: „Kas kur gyvena?“, „Kelionė prie jūros“ ir pan.; - renka gamtinę medžiagą; - žaidžia pojūčių žaidimą „Paliesk“. 	<ul style="list-style-type: none"> - piešia save, šeimą, apibrėžia ant popieriaus lakšto gulinčio vaiko, savo plaštakos kontūrus; - kartu su tėveliais sudaro „Šeimos medį“. - žaidžia žaidimus: „Žemė, oras, vanduo“, „Surask tokį patį“, „Anksčiau-dabar-vėliau“, „Už-ant-po“, „Atpažink rankų porą“ ir pan.; - stebi gamtos reiškinius, kuria „Gamtininko kalendorių“; - žaidžia kūrybinius-vaidmeninius žaidimus (aerouostas, autobusas, bankas, biblioteka, cirkas, degalinė, parduotuvė (drabužių, gėlių, žaislų, maisto), gaisrinė, gimtadienis ir pan.
Skaičiavimas ir matavimas	
<p>Kiekio supratimas ir skaičiavimas – tai komponentas, kuriame kalbama apie pirmąją vaiko pažintį su skaičiaus sąvoka. Čia svarbūs keli aspektai: skaičiaus panaudojimas kiekiui nusakyti (kiek?); skaičiaus panaudojimas numeravimui (kelintas?); simboliai, naudojami skaičiams pažymėti.</p>	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Skiria sąvokas - mažai ir daug. - Išrikiuoja daiktus į eilę. - Pradedą suprasti, ką reiškia padalinti daiktus po lygiai. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sieja daiktų kiekį su skaičių žyminčiu simboliu. - Skaičiuoja iki 10-ties. - Palygina daiktų grupes pagal kiekį (daugiau/mažiau). - Supranta ir vartoja sąvokas: pusiau, į 2–3 dalis. - Pratęsia, sukuria skirtingų požymių sekas su 2–3 pasikartojančiais elementais.
Vaiko veikiena	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - žaidžia didaktinį žaidimą „Uždėk tiek, kiek nupiešta“; - rodo piršteliu ir skaičiuoja savo metus; - veria karoliukus ant pagaliuko ir lygina (daugiau/mažiau); - dalina vaises draugams (po lygiai). 	<ul style="list-style-type: none"> - skaičiuoja savo piršteliu, žaisliukus; - atlieka problemines užduotis: „Padalink vieną pyragą visiems vaikams“, „Išrikiuok ir pasakyk kelintas stovi kiškiukas“ ir pan.; - žaidžia žaidimus „Parduotuvė“, „Padėk mažiau arba daugiau“, „Gyvi skaičiai“ (susitaria dėl veiksmų, kuriuos reikia atlikti pamačius tam tikrą skaičių) ir pan.; - žaidimuose taiko skaičiuotes; - spalvina traukinuko vagoną „Atsižymėjimo juostoje“ ir įvardina kelintas atėjo į grupę.

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA

Komunikavimo kompetencija – bendravimas su bendraamžiais ir suaugusiais.

Uždaviniai:

- siekti taisyklingo garsų tarimo, žodyno plėtros;
- ugdyti gebėjimą reikšti mintis, jausmus, nuotaikas;
- sudaryti sąlygas klausytis įvairių aplinkos garsų, grožinės literatūros kūrinį;
- ugdyti pomėgį knygai.

Sakytinė kalba	
<p>Sakytinė vaiko kalba – tai gebėjimas kalbėti, kalbos turinys, klausimasis, o gebėjimas išsakyti mintis – kalbos raiška. Vaiko sakytinė kalbinė raiška susiejama su grafine, plastine, muzikine, mimikos ir gestų išraiška. Ikimokykliniame amžiuje tarp sklandaus vaiko kalbėjimo ir smulkiosios motorikos judesių yra tiesioginis ryšys. Todėl ikimokykliniame amžiuje skiriamas didelis dėmesys smulkiosios motorikos žaidimams, kurie aktyvina vaikus, išlaisvina vaiko mintis, jausmus, kartu ir drausmina, skatina ir plėtoja mąstymo procesus, padeda bendrauti ir bendradarbiauti. Programoje pagrindinis kalbos ugdymo metodas - kasdieninis bendravimas įvairios veiklos metu.</p>	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
- Supranta kalbą ir kalba 3-4 žodžių sakiniais. - Atsako vienu ar keliais žodžiais į elementarius klausimus.	- Išskiria garsą žodžio pradžioje, viduryje ir gale. - Suvokia pasakojimo, pokalbio eigą, supranta ir interpretuoja. - Vartoja antonimus ir sinonimus. - Kuria ir pasakoja įvairius tekstus (mįsles, humoristines istorijas ir pan.).
Vaiko veikseną	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
- žaidžia žaidimus: „Atspėk, kas čia?“, „Pirštukų pasakėlės“ ir pan. - varsto raišelius; - varto knygeles; - bando įvardinti tai, ką mato paveikslėlyje „Kas čia“; - žaidžia žodžių žaidimus „Pakartok“; - pasakoja apie matytas televizijos laideles vaikams.	- pasakoja apie save ir savo šeimą: pasako savo vardą, pavardę, amžių, kur gyvena, artimųjų vardus, kur dirba tėveliai ir t.t.; - atpažįsta ir bando įvardinti elementarius simbolius (raides); - komentuoja, ką padaręs, ką nupiešęs, ką žaidęs; - deklamuoja; - seka pasakas be galo; - žaidžia žaidimą „Kokį garsą išgirdai?“.
Rašytinė kalba	
<p>Rašytinė kalba – vaiko minčių dėstymas erdvėje (pvz. popieriuje). Pirmas tokios kalbos momentas atsispindi vaiko „keverzonėse“, todėl į vaikų piešinius žiūrima kaip į savitą kalbą. Taip nuo daiktų piešimo pereinama prie žodžių piešimo – rašytinės kalbos ugdymosi. Programoje vaikų mokymasis rašyti natūraliai įeina į vaikų žaidimus, kurie prasideda nuo smulkiosios motorikos lavinimo. Tokiu būdu siekiama, kad raidė būtų tokiu pat vaiko gyvenimo elementu, kaip ir kalba. Rašytinė kalba – paties vaiko veikla. Ikimokykliniame amžiuje skatinamas vaiko domėjimasis knygomis, taip rašytinę kalbą siejant su skaitymu.</p>	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
- Piešia vertikalias ir horizontalias linijas.	- Supranta rašymo tikslus.

	- Spausdintinomis raidėmis rašo savo vardą, kopijuoja aplinkoje esančius žodžius.
Vaiko veiksmas	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
- „rašo“ laišką mamai; - žaidžia linijomis piešimo lape; - spalvina paveikslėlius.	- gamina knygeles; -ornamentuoja ritmiškai atkartodamas piešiamus elementus.

SVEIKATOS SAUGOJIMO KOMPETENCIJA

Sveikatos saugojimo kompetencija – judėjimas kaip prigimtinis poreikis ir natūrali saviraiška.

Uždaviniai:

- skatinti normalų vaiko augimą ir vystymąsi;
- ugdyti vikrumą, stiprumą, valią, ištvermę, drąsą;
- padėti perimti sveikatą stiprinančias nuostatas: laikytis higienos, sveikai maitintis, daug judėti ir žaisti lauke.

Fizinis aktyvumas	
Fizinis aktyvumas – tai kryptinga vaiko veikla, gerinanti fizines galias, kurios būtinos norint pasiekti ir išlaikyti aukštą sveikatos ir fizinio išsivystymo lygį. Skatinamas vaikų fizinis aktyvumas užtikrina sveiką augimą ir vystymąsi, gerą savijautą, nervų sistemos veiklą, ko pasėkoje gerėja ugdymosi rezultatai. Gryname ore praleistas laikas ir fiziniai pratimai grūdina organizmą, teigiamai veikia kaulų, raumenų, nervų sistemas. Fizinis aktyvumas tai ne maratonai ar valandų valandas sportavimas sporto salėje, tai judrieji žaidimai, estafetės, pasivaikščiojimai, darbinė veikla, sportinės pramogos.	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
- Pastovi ant vienos kojos. - Lipa ir nulipa laiptais. - Atsispirdamas dviem kojomis pašoka nuo žemės. - Peršoka liniją. - Įkerpa popieriaus kraštą.	- Eina ratu, poromis, atbulomis. - Šoka į toli, į aukštį. - Žaidžia žaidimus su kamuoliu. - Žaidžia komandomis, derindamas veiksmus. - Tiksliau valdo pieštuką ir žirkles.
Vaiko veiksmas	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
- nusileidžia čiuožyne, supasi sūpuoklėse; - eina savo paties pėdsakais smėlyje, sniege; - laisvai laksto po kiemą, salę - sustoja išgirdus garsinį signalą (plojimą rankomis, varpelio skambėjimą); - ropoja; prašliaužia pro kliūtis; perlipa, perlenda per įvairias kliūtis vaikui patogiu būdu; - paridena kamuolį pirmyn ir stengiasi jį pavyti; - sportuoja netradicinėje aplinkoje (darželio žaidimo aikštelėje); - pučia ir gauda plunksnas; - žaidžia žaidimą „Kas tyliau nueis?“.	- bėgioja keičiant kryptį; tempą; - žaidžia gaudynes su draugais; - šokinėja abiem kojomis vietoje, lengvai judant pirmyn; - laipioja pasviromis kopėtėlėmis, gimnastikos sienele; - rungtyniauja estafetėse; - važinėjasi rogutėmis nuo kalniuko; - dalyvauja mankštose; - karmo paveikslėlius iš reklaminių žurnalų; - žaidžia orientacinius žaidimus; - piešia ir išsikerpa varžybų atributiką (taikinius, vėliavėles ir pan.);

	<ul style="list-style-type: none"> - žaidžia judrius žaidimus: „Gandras ir varlės“, „Kas pagaus pelytę?“, „Daryk kaip aš“, „Aukščiau žemės“ ir pan.; - dalyvauja sveikatos ugdymo akcijose, pramogose, projektuose.
Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai	
<p>Kasdienio gyvenimo įgūdžiai yra labai svarbūs kiekvienam žmogui. Vaikai jų neturėdami yra nuolat priklausomi nuo kitų žmonių. Pagrindinės sritys, rodančios vaiko kasdienio gyvenimo įgūdžius, yra gebėjimas: valgyti ir gerti, elgtis prie stalo; praustis; apsirengti ir nusirengti ir t.t. Tačiau programoje į vaikų kasdieninio gyvenimo įgūdžių ugdymąsi žiūrima plačiau - padedama vaikui perimti svarbus sveikos gyvensenos įgūdžius: savęs pažinimo, savitvarkos, tinkamo maitinimosi, saugaus elgesio, sveikatos saugojimo ir stiprinimo. Gyvenimo įgūdžiai – tai gebėjimai prisitaikyti kolektyve ir elgtis pozityviai.</p>	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Suaugusiojo padedamas nusirengia ir apsirengia. - Padeda vieną kitą daiktą į vietą. - Pats nueina į tualetą, suaugusiojo padedamas susitvarko. - Valgo ir geria savarankiškai. 	<ul style="list-style-type: none"> - Padedamas pasirenka drabužius ir avalynę pagal oro sąlygas. - Dažniausiai savarankiškai tvarkosi žaislus ir veiklos vietą. - Padedamas suaugusiojo serviuoja ir po valgio sutvarko stalą. - Įvardija vieną kitą maisto produktą, kurį valgyti sveika.
Vaiko veikseną	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - bando savarankiškai praustis, šluostytis, rengtis; - nešioja, sodina, guldo, vežioja didelius minkštus žaislus; - pavalgius, nusineša savo puodelį; - valo dulkes kartu su auklėtoja; - dalyvauja „Sveikuolio Kiškio vaišėse“: graužia morkytę, kopūsto lapą, skanauja svogūną ir pan. 	<ul style="list-style-type: none"> - rengia, šukuoja, prausia lėles; - žaidžia didaktinėmis priemonėmis (segiojimas, rišimas, varstymas); - dėlioja paveikslėlius „Kada kaip rengiamės?“; - dalyvauja probleminiuose pokalbiuose (pvz. „Kodėl reikia plauti rankas?“ „Kaip elgtis gatvėje?“ ir t.t.); - kuria plakatus „Sveikas maistas“, „Blogi įpročiai“, „Kur kreiptis pagalbos?“ ir pan.; - sužino ne tik savo, bet ir gyvūnėlių tvarkymosi, gražinimosi paslaptis; - su tėveliais kuria „Sveikuolių receptus“.

MENINĖ KOMPETENCIJA

Meninė kompetencija – galimybė meninės raiškos priemonėmis laisvai, savitai reikšti savo jausmus ir išgyvenimus.

Uždaviniai:

- skatinti, tyrinėti, eksperimentuoti įvairiomis medžiagomis, priemonėmis, technikomis;
- lavinti muzikinius gebėjimus;
- muziką išreikšti judesiais, mimika.

Dailė

Dailė yra ta vaikų gyvenimo sritis, kur kiekvienas gali atrasti tik jam vienam tuo metu itin svarbų savęs išreiškimo būdą be žodžių. Čia vaikas kuria dažniausiai tik jam vienam suprantamus ir labai svarbius dalykus. Vaikui savitu būdu – linijomis, spalvomis ar formomis, sudaromos galimybės ne tik išreikšti save, mažinti emocinę įtampą, bet ir derinti rankos, akies ir kitų kūno dalių judesius, lavinti vaizduotę, kūrybos gebėjimus. Tokiu būdu vaikas mokosi spręsti problemas, jautriai reaguoti į savo ir kitų darbus, mokosi bendrauti vaizdų kalba, įgyja pasitikėjimo savo jėgomis ir savarankiškumo.

Vaiko pasiekimai

1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Savo „keverzonėse“ išvelgia daiktus ir įvykius. - Eksperimentuoja dailės priemonėmis išreiškdamas save. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dailės darbus papildo grafiniais ženklais (raidėmis, žodžiais). - Eksperimentuoja mišriomis dailės priemonėmis ir technikomis.

Vaiko veiksmas

Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - eksperimentuoja individualiai ant atskiro didelio formato popieriaus lapo: piešia pieštukais, tušinukais, kreidelėmis, tapo guašu, akvarele; - štampuoja piršteliu, teptuku, štampukais; - daro plaštakos antspaudus; - piešia pagaliuku ant smėlio, sniego; kreida ant lentos, asfalto; - tapo ant medžio lapų; - lipdo plastilinu iš vieno gabalo (suka rutulį, kočioja tiesiais judesiais); - kuria teminius paveikslus ant tapeto juostos; - eksperimentuoja išbandydamas taškymo būdus; - piešia klėjais; - kartu su auklėtoja organizuoja miniatiūrų parodėles; - išbando meninę techniką „dvynukai“; - štampuoja įvairios faktūros daiktais; 	<ul style="list-style-type: none"> - piešia įvairia technika: guašu, akvarele, anglimi, spalvotais pieštukais, vaškinėmis kreidelėmis; - eksperimentuoja maišydami spalvas ir atranda naujus atspalvius; - tapo draugų, mamų portretus, gamtos vaizdus, įvairius veiksmo siužetus ir pan.; - tapo ant netradicinių paviršių: senų batų, audinio, stiklo ir pan.; - aplikuoja „mozaikos“ principu; - derina kelias dailės raiškos technikas viename darbe; - ornamentuoja, sistemingai kartodamas elementus; - gamina šventines dekoracijas; - organizuoja fotografijų parodėles; - piešia-kuria paveikslus pasinaudodamas šviesos stalu; - kuria meninius rėmelius savo darbams; - tapo vitražus; - piešia išbandydamas žvakės panaudojimo galimybes; - piešia išbandydamas techniką „dvikova su profesionalu“.

Muzika ir šokis

Muzikinėje, šokio veikloje ugdomas jautrumas gamtos garsams, muzikos intonacijoms ir ritmams, muziką lydinčiam tekstui, tautosakai, žaidimų, ratelių ir šokių judesiams. Siekiant ryšio su etnine kultūra, ypatinga ugdomoji reikšmė teikiama muzikiniam folklorui. Folkloro vaidmuo – ne vien pažintinis, bet ir kūrybinis, estetinis, etninis.

Vaiko pasiekimai

1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Dainuoja 2-4 garsų daineles. - Kartu su pedagogu ritmiškai groja muzikos instrumentais. - „Šoka“ mėgdžiodamas judesius. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dainuoja platesnio diapazono vienbalses daineles. - Groja 2-3 garsų melodijas. - Šoka ratelius pritaikydamas įvairius žingsnelius.

	- Šoka išreiškdamas erdvės (aukštai-žemai) ir laiko (greitai-lėtai) elementus.
Vaiko veiksmas	
Ankstyvasis amžius	Ikmokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - klausosi įvairių muzikinių kūrinių, atliekamų gyvai ir įrašytų; - mėgdžioja gamtos ir mechaninius garsus; - kuria savas daineles su įvairiais garsažodžiais; - muzikai pritaria plojimu ir kt. ritminiais judesiais, ritminiais instrumentais; - žaidžia muzikinius žaidimus; - išreiškia save judesiu, identifikuojasi su ratelių ir šokių veikėjais - šoka kaip „meškutė, „kiškiukas“ ir pan.; - šoka panaudodamas laisvą judesį; - šoka rateliu aplink orientacinį žaisliuką; - dainuoja lopšines žaisliukui; - dainuoja, šoka darželio šventėse; - groja elementariais muzikiniais instrumentais (barškučiais, būgneliais). 	<ul style="list-style-type: none"> - klausosi muzikinių kūrinių ar fragmentų; - išklausius muzikos, pasakoja vaizdinius arba įvardina instrumentus; - domisi muzikinių kūrinių atlikėjų grupėmis; - muziką išreiškia judesiu; - dainuoja, šoka ratelius; - mėgdžioja gamtos garsus; - skanduoja skanduotes, mįsles, patarles; - išbando įvairius garso išgavimo būdus, gaminasi barškučius (pvz. į dėžutę įberia kruopų, įdeda kaštoną ar pan.); - šoka pavieniui, poroje, ratelyje; - šoka panaudodamas pristatomą žingsnelį, apsisukimo elementus ir pan.; - kuria „savo dainelę“, „savo šokį“; - kuria ritmą atsitiktiniais daiktais, bei panaudodamas muzikinius instrumentus; - „dainuoja savo vardą“; - žaidžia improvizuotą koncertą grupėje; - dalyvauja darželio koncertuose.
Vaidyba	
<p>Vaidyba - tai bendrųjų vaiko sugebėjimų, jo psichinių bei fizinių galių, ypač kalbos, jausmų, intelekto, vaizduotės bei valios ugdymo būdas. Vaikas turi galimybę įsijausti į personažo gyvenimą, džiaugsmą, liūdesį, tobulinti vaidybinius gebėjimus panaudojant įvairias teatrines priemones.</p>	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Kartuoja matytus veiksmus, judesius. - Vaizduoja siužetinius elementus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Improvizuoja trumpas žodines veikėjų frazes. - Tikslingai naudoja daiktus teatro reikmėms.
Vaiko veiksmas	
Ankstyvasis amžius	Ikmokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - imituoja judesiais įvairius personažus – gyvūnus; - persirengia įvairiais veikėjais: dedasi kepurės, karūnas, apsiaustus, panaudoja įvairius aprangos elementus; - žaidžia pirštinėmis teatro lėlėmis; - žaidžia žaidimą „Atspėk kas aš?“; - pritaiko balso tembrą pasirinktam personažui; - siužetiniame vaidinime paskatintas pritaiko garsinius daiktus, muzikinius instrumentus; - mėgdžioja auklėtojos, draugų vaidybinius veiksmus; 	<ul style="list-style-type: none"> - žaidžia –vaidina trumputes sceneles pagal literatūrinius, muzikinius, istorinius siužetus; - vaizduoja „gėlę“: suglamžo skarelę, palengva atgniaužia delniukus, stebi kaip tarsi gėlės žiedas skleidžiasi skarelė, pauosto ir „gėlės kvapą“ perteikia emocijomis; - žaidžia stalo teatrą; - išbando save šešėlių teatre; - kuria veiksmų siužetą iš „čia ir dabar“ pasigamtų ar aplinkoje rastų daiktų; - kuria spektakliukus draugams; - vaidina panaudodamas pirštukines ir pirštines lėles; - vaidindamas sukuria savo išgalvotą pasaką, istoriją;

	<ul style="list-style-type: none"> - vaidina pasakėles be garso – emocijas perteikdamas kūno judesiais ir veido mimikų išraiška; - lankosi Kauno lėlių teatro ir kt. socialinių partnerių spektakliuose.
Estetinis suvokimas	
<p>Estetinio suvokimo ugdymasis nekelia tikslo padaryti vaiką visų meno rūšių mylėtoju, nes mėgdamas ir suprasdamas kelias meno rūšis, vyresniame amžiuje vaikas sugebės pastebėti ir įvertinti įvairių kūrinių savitą grožį. Svarbi estetinio vaikų auklėjimo dalis yra skaitymo menas. Grožinė literatūra žadina vaiko savęs pažinimo ir vertinimo poreikį, parodo žmogiškųjų vertybių ir siekimų prasmę. Todėl vaikas skatinamas kalbėti ne tik taisyklingai bet ir raiškiai, kaip su atitinkama intonacija vaikui skaitant pasakas. Tokie veiksmai lavina vaiko klausą, jis geriau skiria garsus, o vaiko sugebėjimas mėgdžioti, jausti intonacijos įvairumą yra svarbus estetinio suvokimo tobulinimo veiksnys. Estetiniame suvokime svarbiausia ne įgyti žinių, o dvasiškai tobulėti, suprasti tas vertybes ir idealus kurias akcentuoja meno kūrėjas.</p>	
Vaiko pasiekimai	
1,5-3 metų	4-5 metų
<ul style="list-style-type: none"> - Emocingai reaguoja į dainų garsus, vaidinimo veikėjus, dailės kūrinių objektus. - Dalijasi išpūdžiais po koncertų, spektaklių. - Supranta ir pakomentuoja kai kuriuos meninės kūrybos proceso ypatumus (veikėjų bruožus, nuotaiką, spalvas, veiksmus). 	<ul style="list-style-type: none"> - Papasakoja išpūdžius apie meninio kūrinio siužetą. - Grožisi ir palankiai vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą, įvardija kodėl gražu. - Pastebi papuoštą aplinką.
Vaiko veiksmas	
Ankstyvasis amžius	Ikimokyklinis amžius
<ul style="list-style-type: none"> - klausosi sekamų pasakų, skaitomų eiliuotų kūrinių, apsakymų ir pan.; - klausosi gamtos garsų; - imituoja gamtos garsus; - kabina savo meninių darbėlių grupės rūbinėlėje, jį komentuoja; - puošiasi kai žaidžia „Gimtadienį“. 	<ul style="list-style-type: none"> - dalyvauja įstaigoje organizuojamuose renginiuose (Kalėdos, Vaikų-tėvų-senelių vakaronėse, Užgavėnės ir kt.); - varto liaudies meno knygas, apžiūri tautodailės darbus.

VAIKŲ UGDYMO(SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Ugdymo pasiekimų vertinimas – tai nuolatinis informacijos rinkimas ir jos panaudojimas, nustatant vaikų daromą pažangą, koreguojant, tobulinant pedagogo darbo būdus ir metodus. Nuolatinis ir sistemingas vertinimas padeda auklėtojui išvelgti vaiko galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti ugdymą. Ugdymo pasiekimų vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais vaiko poreikiais, atitinka ugdymo(-si) tikslus.

Ugdymo pasiekimų vertinimo tikslas – padėti vaikui sėkmingai ugdytis, bręsti kaip asmenybei, kaupti informaciją apie kiekvieno pasiekimus ir daromą pažangą, kad būtų galima koreguoti ugdymo procesą, priimti pagrįstus sprendimus, sudaryti sąlygas tėvams tapti lygiaverčiais vertinimo partneriais, be to, gauti grįžtamosios informacijos, kuri padėtų įvertinti auklėtojų darbo sėkmę.

Vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimo uždaviniai – padėti auklėtojui išvelgti vaiko ugdymo(-si) galimybes, pasiekimų lygmenį, nustatyti spragas ir problemas. Planuojant ugdymo procesą, pasirinkti tinkamiausią turinį, formas, būdus, metodus, individualizuoti ugdymą, suteikti

tėvams informaciją apie vaiko ugdymą(-si), stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų ir įstaigos, nustatyti ugdymo kokybę.

Vertinimas bendradarbiaujant. Auklėtoja planuoja individualius susitikimus su tėvais jiems patogiu laiku ir aptaria vaiko pažangą, gebėjimus. Taip pat ji vykdo švietėjišką veiklą, išsiaiškina tėvų požiūrį į vaiko pasiekimų vertinimą.

Svarbiausi vaiko ugdymo pasiekimų vertinimo principai:

- Vertinimas grindžiamas šiuolaikine ugdymo ir ugdymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, vaiko poreikiais, individualiomis galiomis, gebėjimais.
- Vertinant remiamasi gerai susiformavusiais gebėjimais ir siekiama ugdyti prasčiau susiformavusius gebėjimus.
- Vaiko pasiekimams keliami skirtingi reikalavimai (gabiems vaikams – aukštesni, menkesnių gebėjimų – žemesni); pastarieji vaikai turi siekti būtino minimalaus lygio, o gabesni – daugiau.
- Vertinama individuali kiekvieno vaiko pažanga, jo dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniais.
- Remiamasi įvairiais vertinimo šaltiniais.
- Atsižvelgiama į augimo, ugdymo bei ugdymo(-si) sąlygas šeimoje.

LITERATŪRA

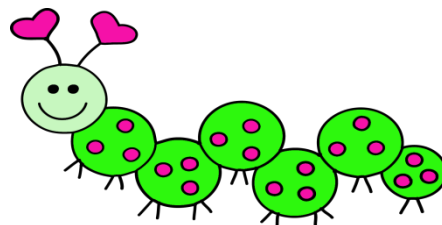

1. Ankstyvojo ugdymo vadovas: vaikas iki trejų metų: tėvams, globėjams, pedagogams / Sud. O. Monkevičienė. – Vilnius: Minklės. 2001.
2. Bendroji priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi programa. - Vilnius: Leidybos centras, 2002.
3. Daniels E. R. ir Stafford K. Atvirų visiems vaikams grupių kūrimas. – Vilnius: Gimtasis žodis, 2000.
4. Dodge D.T., Rudick S., Berke K. Ankstyvojo amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. – Vilnius: Presvika. 2008.
5. Dodge D.T. Ankstyvojo amžiaus vaikų ugdymas. – Vilnius: Presvika. 2008.
6. Dodge D.T., Rudick S., Berke K. Ankstyvojo amžiaus vaikų (nuo gimimo iki trejų metų) pasiekimų bei pažangos vertinimo gairės / Adaptavo V. Gražienė – Vilnius: Presvika. 2008.
7. Eimont D. Ankstyvasis ugdymas. - Vilnius: „Edmont Lietuva“
8. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. - Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras 2014 m.
9. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos - Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras 2015 m.
10. Ikimokyklinio ugdymo gairės - programa pedagogams ir tėvams. - Vilnius, 1993.
11. Kšyżevska J. Aktyvizuįące metody i techniki w edukacji wczesnoszkolnej. – Suwalki, 1998.
12. Lietuvos švietimo koncepcija. – Vilnius: leidybos centras, 1992.
13. Mazolevskienė A. Montvilaitė S. Ikimokyklinio amžiaus dvikalbių vaikų kalbų ugdymo realijos: Lietuvos patirtis pasauliniame kontekste// Pedagogika.- ISSN 1392-0340.– 2007, Nr.87, p. 126-131.
14. Monkevičienė O. Užsienio valstybių ikimokyklinio ugdymo programų modeliai// Vėrinėlis. Knyga auklėtojai. II dalis. – Vilnius, 1995.
15. Pamela A., Hansen K. Į vaiką orientuotų grupių kūrimas. – Vilnius, 1997.
16. Rauckis J., Drungilienė D. Ankstyvojo amžiaus vaikų kūno kultūros programa ir metodinės rekomendacijos. - Kaunas: Šviesa. 2004.
17. Reingardė J., Vasiliauskaitė N. Tolerancija ir multikultūrinis ugdymas bendrojo lavinimo mokyklose. - Vilnius, Kaunas, 2010.

Patvirtinta. *Neteko galios nuo 2018-05-12*

Priedo naikinimas:

Nr. [T3-128](#), 2018-04-25, paskelbta TAR 2018-05-11, i. k. 2018-07652

Pakeitimai:

1.

Vilniaus rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [T3-128](#), 2018-04-25, paskelbta TAR 2018-05-11, i. k. 2018-07652

Dėl Vilniaus r. Mostiškių vaikų darželio ir Vilniaus r. Čekoniškių pagrindinės mokyklos reorganizavimo sąlygų aprašų bei švietimo įstaigų nuostatų patvirtinimo